

призначені та придатні для постійного або тимчасового проживання в них» [1].

Разом з тим, Пленум Верховного Суду України у Постанові № 10 від 06 листопада 2009 року достатньо широко роз'яснив своє тлумачення поняття житла: «Під житлом потрібно розуміти приміщення, призначене для постійного або тимчасового проживання людей (будинки, квартира, дача, номер у готелі тощо). До житла прирівнюються також ті його частини, в яких може зберігатися майно (балкон, веранда, комора тощо), за винятком господарських приміщень, не пов'язаних безпосередньо з житлом (гараж, сарай тощо)» (ч. 5 п. 22) [2].

Дискусія стосовно характеристики житла висвітлює проблематику даної категорії в сучасній доктрині українського цивільного права. Одним з основних її аспектів є спір з приводу визначення житла у широкому або вузькому розумінні. Категорія «житло» розглядається по різному в залежності від використання різними галузями права.

Використання категорії «житло» в широкому розумінні, тобто у якості приміщення, в якому можна знаходитися постійно, або перебувати тимчасово пропонують також деякі вчені. Наприклад, В.Т. Маляренко пропонує вважати житлом не тільки житлові приміщення, призначені для постійного і тимчасового проживання, а і тимчасові помешкання, наприклад, готельні номери, палати в санаторіях та лікарнях, кімнати на базах відпочинку

тощо [3, с. 8].

На нашу думку, використання категорії «житло» в такому широкому розумінні, можливо лише для кримінально-процесуального розуміння, що не є характерним для цивільно-правового визначення, оскільки житло в цивільному праві є об'єктом майнових прав та предметом цивільного обороту, що вимагає обрання відповідних критеріїв його характеристики.

Характеристика житла в якості категорії конституційного права полягає у тому, що житло розглядається науковцями як обране місце, адресно-географічні координати якого визначають приміщення, спеціально призначене для вільного проживання людини (М.В. Скаржинський) [4, с. 75-77] або як предмет матеріального світу, який має значну цінність для кожної людини (О.О. Кармаза) [5, с. 22]. О. Гриняк, у свою чергу, зазначає, що існує також широке (цивілістичне) розуміння житла, відображене в ЦК України. Автор підкреслює, що, законодавець, формулюючи дефініцію виходить з переліку видів житла. При цьому цей перелік є невичерпним, оскільки цивільні відносини постійно розвиваються [6, с. 55-59].

Таким чином, регулювання відносин щодо житла часто відбувається за допомогою спеціального законодавства, яке уточнює і розкриває загальні положення, наведені в Цивільному Кодексі України.

Список використаних джерел:

1. Цивільний кодекс України: Закон України від 16.01.2003 р. № 435-IV. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/435-15>(дата звернення: 14.07.2017).
2. Про судову практику у справах про злочини проти власності: Постанова Пленуму Верховного Суду України від 06.11.2009 р. № 10. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/v0010700-09>(дата звернення: 14.07.2017).
3. Маляренко В. Т. Про недоторканість житла та іншого володіння особи як засаду кримінального судочинства. Вісник Верховного Суду України. 2004. № 9. С. 2–13.
4. Скаржинський М. В. Поняття житла в цивільному праві України. Підприємництво, господарство і право. Київ, 2004. Вип. 9. С. 75–77.
5. Теорія держави і права. Академічний курс: підручник / за ред. О.В. Зайчука, Н.М. Оніщенко. Київ: Юрінком Інтер, 2006. 688 с.
6. Гриняк О. Поняття та ознаки житла як об'єкта спільної власності подружжя. Юридична Україна. 2014. № 6. С. 55–59.

УДК 342.9

РЕАЛІЗАЦІЯ ПРАВА НА КЛОПОТАННЯ В АДМІНІСТРАТИВНОМУ ПРОЦЕСІ

Маєвська З.В. – старший інспектор з особливих доручень відділу уповноважених Голови з питань контролю за дотриманням прав людини в поліцейській діяльності, лейтенант поліції
Управління забезпечення прав людини Національної поліції України

Чи не кожен громадянин хоча б раз за своє життя був притягнений до адміністративної відповідальності. Так, згідно статті 268 КУпАП

«Права особи, яка притягається до адміністративної відповідальності» зазначається, що така особа має право: знайомитися з

матеріалами справи, давати пояснення, подавати докази, заявляти клопотання; при розгляді справи користуватися юридичною допомогою адвоката, іншого фахівця у галузі права, який за законом має право на надання правової допомоги особисто чи за дорученням юридичної особи, виступати рідною мовою і користуватися послугами перекладача, якщо не володіє мовою, якою ведеться провадження; оскаржити постанову по справі. Справа про адміністративне правопорушення розглядається в присутності особи, яка притягається до адміністративної відповідальності. Під час відсутності цієї особи справу може бути розглянуто лише у випадках, коли є дані про своєчасне її сповіщення про місце і час розгляду справи і якщо від неї не надійшло клопотання про відкладення розгляду справи» [3, с. 252].

Клопотання, заява – звернення громадян із проханням про сприяння реалізації закріплених Конституцією та чинним законодавством їх прав та інтересів або повідомлення про порушення чинного законодавства чи недоліки в діяльності підприємств, установ, організацій незалежно від форм власності, народних депутатів України, депутатів місцевих рад, посадових осіб, а також висловлення думки щодо поліпшення їх діяльності.

Чим забезпечується право на клопотання окрім КУпАП?

1. ст.13 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод «Право на ефективний засіб юридичного захисту» – кожен, чий права та свободи, визнані в цій Конвенції, було порушено, має право на ефективний засіб юридичного захисту в національному органі, навіть якщо таке порушення було вчинене особами, які здійснювали свої офіційні повноваження [1, с. 11].

2. ч.5 ст.55 Конституції України «Права і свободи людини і громадянина захищаються судом» – кожен має право будь – якими не забороненими законом засобами захищати свої права і свободи від порушень і протиправних посягань [2,с.15].

3. ч.2 ст.7 ЗУ «Про Національну поліцію» «Дотримання прав і свобод людини» – обмеження прав і свобод людини допускається виключно на підставах та в порядку, визначених Конституцією

і законами України, за нагальної необхідності і в обсязі, необхідному для використання завдань поліції [4, с. 7].

Поліція не має права відмовити в розгляді або відкласти розгляд звернень стосовно забезпечення прав і свобод людини, юридичних осіб, інтересів суспільства та держави від протиправних посягань з посиленням на вихідний, святковий чи неробочий день або закінчення робочого дня.

Клопотання можуть бути усними та письмовими. У разі відмови посадовою особою розглядати усне клопотання, варто написати його у письмовому вигляді та зафіксувати таку відмову самим працівником поліції на цьому зверненні чи за допомогою залучення двох свідків, які засвідчать даний факт.

За для доказування своєї невинуватості або приведення обставин, що пом'якшують вину, особа має право заявляти клопотання про виклик і допит свідків, про призначення експертизи, про видачу довідок та інших документів, перенесення розгляду справи на інший день, про залучення адвоката, іншого фахівця у галузі права, який за законом має право на надання правової допомоги особисто чи за дорученням юридичної особи захисника, про залучення перекладача, якщо мова, якою ведеться провадження, для особи, що притягається до адміністративної відповідальності, незрозуміла та ін. Однак разом із цим притягнутий до відповідальності не зобов'язаний доводити свою невинуватість, хоча і має на це право.

Таким чином, працівники поліції, здійснюючи адміністративне затримання чи притягнення громадянина до адміністративної відповідальності, за Головним Законом України зобов'язані забезпечити дотримання прав людини в поліцейській діяльності, але порядок та алгоритм такого забезпечення ніде не прописаний. Внаслідок цього притягнути до реальної відповідальності поліцейського за порушення прав осіб, які притягаються до адміністративної відповідальності, не є можливим, що в подальшому породжує системні порушення прав людей на правовий захист та справедливий суд.

Список використаних джерел:

1. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод прийнята Радою Європи 04.11.1950 р, ратифікована Україною 17.07.1997, набрала чинності 11.09.1997//Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1997, N 40, ст.263//Паливода А.В., 2016. Ст.120
2. Конституція України прийнята Верховною Радою України 28 червня 1996 р// Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1996, № 30, ст.56
3. Кодекс України про адміністративні правопорушення, прийнятий Верховною Радою УРСР 7 грудня 1984 р// Відомості Верховної Ради Української РСР 1984 (з наступними змінами та доповненнями), ст.287
4. Закон України «Про Національну поліцію», Відомості Верховної Ради (ВВР), 2015, № 40-41, ст.102.